

# TUGEV JÕELÄHTME



## Meie poed ja meie kaupmehed



**Priit Põldma**  
vallavalitsuse liige

„Millal juba saab valmis uus kaubamaja Lool?” See küsimus vaevab praegu vallaelanike südant. „Novembriks on valmis,” olen mulle teadaolevate andmete põhjal vastata.

Jah, kes meist ei sooviks kodu lähedale head ja hubast poekes, kust võimalik kiiresti ja mugavalt kõik eluks vajalik koju tuua. Jõelähtme vallas ongi mitu mõnusat külapoodi ja ka tanklapoekes, kes hoolimata suurte Tallinna kaubanduskeskuste konkurentsist hea teeninduse ja laia kaubavalikuga valmis meile parimat pakkuma. Kohtume kolmes külapoes endiste ja praeguste kaupmeestega, et rääkida nende suu läbi poepidamise ning Eesti väikeettevõtjate muredest ja rõõmudest.

Koogi poe juures tervitavad tulijaid rõõmsalt kolm kassi, kes häbenemata lasevad end silitada ja vaatavad uudis-tavalik külalisi, hoovis haugatab aga koer Pänta, kes ilmselt ei jäta ka öösel majavalvuri ametit. Nagu hiljem selgub, on kassid ka kõigi laste lemmikud ja kahtlemata poe maskotid. Alles seejärel märkame leti taga laia sõbralikku naeratust, mis kuulub „Viimse reliikvia” Siimu mõõtu parimates aastates kaupmehele.

Riimas Ukanis alustas Jõelähtme külas Männituka poega 1997. aastal, alates 2001. aastast peab ta Koogi külas poodi, kus ka nõukogude ajal tegutses Harju Tarbijate Ühistu kauplus. Seega ei olnud koht inimestele poena tundmata ja rada selleni polnud jõudnud veel rohtu kasvada. Põhimõtteliselt on tegemist pereäri, kus koos abikaasa ja õe ning venna perega saab kõik vajalik korda aetud. Vaid müüjate puhul on abi tulnud paluda peretuttavalt. Olgu öeldud, et häid müüjaid leida on väga raske.

Tavaliselt on kodupood kõige hädapärase ja puudujääva ostmiseks, linna lähedase väikepoena on suurte Tallinna poodidega raske konkureerida. „Ja mis seal salata,” muigab poeomanik „kodupoodi minnakse ikka siis, kui autoga sõita enam ei tohi, aga üht-teist juurde oleks vaja... Järsult tõusev alkoholiaktiivsus mõjutab loomulikult poe käivet märgatavalt ja see ei ole vaid Läti lähedal asuvate poodide probleem.”

Sellisel väikepoel peab kindlasti olema mingi lisaväärtus, Koogil on see Jägala juga, kuhu eriti suvisel ajal tulevad loodusvaatlejad nälga kustutama. Peamiselt tuleb poe kasum suvel ja talvisel ajal on kliendid peamiselt kohalikud ning siis eksib siia vaid mõni üksik külmetav turist.

„Põhimõtteliselt on poepidamine võrreldav loomapidamisega – sul on vaja iga päev toita ja kasida. Iga poe spetsiifika on sedavõrd erinev, et võõras poodi mõnda nädalatki hoida ei suuda. Ja kui sul on pereäri, nagu meil, siis perepühkuse korraldamine on kaelamurdev ülesanne,” räägib Riimas.

Juba harjumuspäraselt tuleb uutele klientidele selgeks teha, et Koogi pood ei ole pagariäri, vaid tavaline toidupood. „Tõsi, tänu nimele ei ole koogita siin keegi jäänud ja puhtalt nime pärast on koogid alati poe sortimendis ja letis saadaval,” selgitab peremees. „Poest saab ettetellimisega ka torte, kringleid, salateid jms, mis peo korraldamiseks vajalik. Tõsi, lausa peokorraldust ja catering'i tellida ei saa, kuigi kunagi oli sellise teenuse arendaminegi plaanis... Koogi poe pidamine pole magus pagariäri ja ainult poepidamisega on päris raske hakkama saada. Seetõttu on juba kümnekond aastat Riimasel ka Rintom Ehitus OÜ, mis pakub ehitistes kõikvõimalike avade tegemist, puude langetamist ja ehitiste lammutusteenust. „Ilma vahelduse ja lisatõeta on poes raske hakkama saada. „Eks paljuski on poepidamine seltskondlik harrastus, millega ära elada on siiski võimalik.”

**Toomas Laanejõega** kohtume suvisel õhtupoolikul tema kodus pere ja laste keskel. Toomase poepidamine Kostivere algas 1990. aastal koos hamburgeri-ajastu võidukäiguga Eestis. Esialgu populaarse hamburgeri kõrvale hakati pakkuma jookke, siis saia-leiba ja piima ning jõutigi laienemisele selleni, et oligi kõigi kaupadega külapood valmis.

Viimane suurem muudatus oli, kui jõuti nn selvepoeni, kus ise lettide vahel kaupu „korjati” ja kassas toimus vaid maksmine.

Poe laienemine tõi endaga kaasa pideva poesaali seina nihutamise, et vajalikku poepinda juurde saada.

Poodi tehti avaramaks vastavalt klientide soovile ja nii, nagu omaniku rahalised võimalused lubasid. „Eks iga laienemine vajas uut tööjõudu ja kuidagi ei saanud ju kuulamata jätta klientide soovi kaubavaliku kohta. Väikepoe võlu peabki olema individuaalne lähenemine kliendile,” leiab Laanejõe. „Kui pakud poes kaupa, mida keegi ei soovi, siis pole sel tegevusel pikka pidu. Tihti kõlasid poes tänuõnad stiilis „eile kurtsin, et seda kaupa polegi ja näe, täna juba olemas”. Lisaks poepidamisele tuli teenindada ka üritusi toitlustamise ja joogiga.

Poepidamise aastatel oli suur hinnataseme tõus kaupadele, loomulikult tõusid ka palgad. Tagantjärele oleks huvitav raamatupidamise kaustu vaadata ja võrrelda tollaseid hindu. Tänaaseks on hinnad jõudnud Euroopa tasemele ja sellist hinnarallit, nagu toona kindlasti ei tule.

Külapoe võlu ja valu üheaegselt on see, et poeomanik on kõigile tuntud ja teada, ning teretuttavad on pea kõik ümberkaudsed. Ka külaudistega olin alati kursis. Mõned mured olid kindlasti ka sellised, mida oleks pidanud mujal kurtma. Selline murede lahendamise soov viis nagu loomulikult selleni, et soovisin asja parandada. Loomuliku jätkuna tuli kandideerimine vallavolikokku...

järgneb lk 2

## DigiMaa viib ülikiire ja tänapäevase internetiühenduse kõikidesse Harjumaa majapidamistesse!

**Andrus Umboja**  
Jõelähtme vallavanem



### Mis on DigiMaa?

DigiMaa asutati selleks, et tänapäevaseid interneti-, televisiooni-, turva- ja telefoniteenuseid võimaldava lairibaühendus jõuaks kõikidesse Harjumaa kodule ja ettevõtetesse. DigiMaa projekti käigus ehitatakse välja tuleviku-kindel valguskaablivõrk sinna, kuhu sideettevõtjad seda ei plaani ehitada. Rajatav lairibaühendus kuulub omavalitsustele. Uue põlvkonna digitaristu ehitust toetab riik. DigiMaa valguskaablivõrgu kaudu saavad tarbijad kasutada kõikide teenusepakujate teenuseid oma vabal valikul. DigiMaa asutaja on Harjumaa Omavalitsuste Liit. DigiMaa projektis osalevad Aegviidu vald, Anija vald, Harku vald, Jõelähtme vald, Keila linn, Keila vald, Kernu vald, Kiili vald, Kose vald, Kuusalu vald, Loksa linn, Maardu linn, Nissi vald, Padise vald, Paldiski linn, Raasiku vald, Rae vald, Saku vald, Saue linn, Saue vald, Vasalemma vald, Viimsi vald ja Tallinna Piritu linnaosa.

### Mida DigiMaa minule pakub?

Harjumaa vallad ja linnad on DigiMaa kaudu seljad kokku pannud, et kindlustada oma piirkonna areng. DigiMaa ühenduse kaudu paraneb elanike elukeskkond, maapiirkondade ettevõtluskeskkond ja konkurentsivõime, väheneb digilõhe ja ääremastumine: inimesed saavad teha kaugtööd kodukontoris, kasvab efektiivsus ja väheneb ökojalajalg ärajäänud autosõitude näol, inimestel on parem juurdepääs e-riigi teenustele, avanevad uued õppimis- ja arenguvõimalused, paranevad infolevi- ja suhtlemisvõimalused, suureneb kogukonna sidusus ja heaolu, kasvab kodukohta turvalisus ja elukeskkonna mugavus, tekivad uued meelelahutuse võimalused ja palju muud.

### Mis on lairibaühendus ja milleks seda vaja on?

Lairibaühendus on valguskaablil põhinev andmesideühendus, mille kaudu saab edastada ülikiireid internetiteenuseid, televisiooniteenuseid, telefoniteenuseid ja palju muud. Valguskaabliühendus on alati piisava läbilaskevõimega ja tulevikukindel. Selle kaudu saab tänapäevaseid teenuseid kasutada ka veel aastakümnete pärast. Lairibaühendusega ühendatakse maju – nii kodusid, ettevõtteid kui ka asutusi. Lairibaühendus võimaldab ülikiiret ja stabiilset internetiühendust arvutitele, tahvelarvutitele, kodumasinatele jms. Ülikiire ühendus on alati olemas sõltumata ilmast või sellest, kui palju on piirkonnas teisi interneti kasutajaid.

Tänu kodu või ettevõtte lairibaühendusele saavad kõik seal viibijad oma nutitelefonid üllitada maja wifi-võrku, millel on võrreldes mobiilvõrguga parem kvaliteet, puuduvad mahupiirangud ning lisatasud. Lairibaühenduse kaudu jõuab maja kõikidesse teleritesse kvaliteetne televisioon koos sadade telekanalite, saatkava, videolaenu, järelvaatamise, salvestamise ja muude lisateenustega. „Targa maja” ja turvalahenduse eelduseks on lairibaühenduse olemasolu. See võimaldab majas toimuvat jälgida nii kaamerate kui andurite abil ning juhtida majas kütte- ja ventilatsioonisüsteeme, valgustust jne. Õppimine ja hariduse omandamine ei ole tänapäeval enam internetita võimalik. Lairibaühendus võimaldab saada informatsiooni, teha koolitoid, osaleda loengutel ja teha uurimistöid. Lairibaühendus on saamas väga oluliseks abivahendiks ka sotsiaalteenuste vallas. See võimaldab distantsilt jälgida ükski elavate vanurite heaolu ja tervist ning nendega suhelda. Tänu sellele võivad nad kodus elada ning seal ennast turvaliselt tunda, samal ajal vähenevad nii lähedaste kui riigi kulutused sotsiaalhoolekandele.

### Ülevaade tänapäeva sidevõrgu arengust ja ülesehitusest

Kuni viimase ajani ehitati sidevõrke (telefonivõrke) peamiselt vaskkaablite baasil. Need olid töökindlad ning neid kasutati juba üle saja aasta. Vaskkaablitel põhinevate võrkude edasiarendamine ei anna enam soovitud tulemusi, kuna füüsiliseks ühenduseks ei ole võimalda nende läbilaskevõimalusi enam oluliselt suurendada. Andmete mahud, mida läbi sidevõrkude edastatakse, kasvavad aga meeletu kiir-  
järgneb lk 2



rusega. Selleks, et tehnoloogia arengu ja innovatsiooniga kaasas käia, tuleb ehitada uue põlvkonna lairibavõrgud, mis baseeruvad fiiberoptilisel kaablil ehk valguskaablil. Valguskaabli läbilaskevõime on tänu pidevalt arenevale lasertehnoloogiale teoreetiliselt piiramatult. Juba tänased lasertehnoloogiad võimaldavad võrreldes vaskkaabliga edastada valguskaabli kaudu tuhandeid kordi suuremaid andmemahete. Kuna valguskaabli läbilaskevõime on praktiliselt piiramatult, siis mida lähemale valguskaabel lõpptarbijale seadmele on viidud, seda kvaliteetsem on lairibavõrk ning seda kvaliteetsemat teenust lõpptarbijale saab.

### väljatõste

Kuigi valguskaabel on uue põlvkonna lairibavõrgu alus, on tänapäeval väga paljud lõpptarbijate seadmed sellega ühenduses mõne traadita tehnoloogia kaudu. Kodudes, koolides ja kontorites jõuab ühendus lõpptarbijate seadmetest valguskaablisse läbi majasisese wifi-võrgu. Õues saavad mobiiltelefonid ühenduse lairibavõrguga läbi mobiilitehnoloogiate 3G või 4G. Samasuunaline areng jätkub ka tulevikus. Järjest rohkem ehitatakse välja valguskaablivõrke ning see jõuab järjest lähemale lõpptarbijate seadmele. Kõik majad ühendatakse valguskaabliga, et majas olevad seadmed saaksid piiramatult ja kvaliteetset ühendust kasutada. Valguskaabel jõuab ka kõikjale sidemastidesse ja postidesse, et ühendada lairibavõrguga järjest rohkem traadita tehnoloogiate tugijaamu.

### Kuidas saab DigiMaa-ga liituda ja kui palju see maksab?

Internetilehel [www.digimaa.ee](http://www.digimaa.ee) saavad kõik Harjumaa ja Tallinna Piritaa linnaosa elanikud, ettevõtted ja asutused märkida aadressi, kuhu soovivad valguskaablil põhinevat lairibaühendust. Sooviavalduse esitamine on tasuta ning sellega ei kaasne veel kohustust võrguga liituda. Sooviavalduse esitamiseks tuleb märkida maakaardil maja asukoht, kuhu lairibaühendust soovitakse. Oluline on see, et lairibaühendus ehitatakse antud projekti kaudu välja ainult neile majapidamistele, kes on ennast sellel internetilehel registreerunud. Aega on endast märku anda vaid 31. augustini 2017. DigiMaa võrkude ehitus algab Harjumaal 2018. aastal.

Liitumistasu täpne suurus otsustatakse sooviavalduste lehel tehtava küsitluse tulemuste põhjal. Kõigile neile, kes liituvad võrguga kohe selle ehitamise ajal, on liitumistasu kindlasti taskukohane, kuna võrguehitust toetab riik. Liitumistasu võrgu rajamise alguses ei ületa 300 eurot. Kõik hiljem liituvad tasuvad vastavalt sellele, kui palju nende maja ühendamine reaalset maksma läheb. Kõik DigiMaa võrguga liitunud saavad endale ise valida teenusepakkuja. Kuutasu sõltub sellest, millist teenusepakkujat ja milliseid teenuseid hakatakse kasutama. Kõikidel teenusepakkujatel on hinnakirjad leitavad nende kodulehtedel ning kõigile kehtivad samad hinnad, sõltumata sellest, kas klient asub linnas või maal. DigiMaa valguskaablivõrgu kaudu saavad tarbijad kasutada kõikide teenusepakkujate teenuseid oma vabal valikul. DigiMaa lairibavõrk ehitatakse selliselt, et kõik teenusepakkujad saavad selle kaudu oma teenuseid pakkuda. Eestis suuremad lairibaühenduse kaudu teenusepakkujad on näiteks Telia, Starman, STV, Tele2 ja Telsel, kuid teenuseid võivad pakkuda ka kõik väiksemad teenusepakkujad. ■

### järgneb:

Poepidamine on eriti raske, sest peab võistlema linnakaupluste ja suurte ketipoodide hindadega. Täna on lõppenud Neeme kaluritepäev ja kohvikutepäev Lendkala. Seekordne pidu oli eriti suurejooneline ja elevust on tunda veel mitu päeva. MTÜ Põhja Harju koostöökogu eestvõttel koondatud toidufestivalil läks tänavu nii edukalt, et Tõnu arvates sai väga suur algus tehtud ja kiirelt tühenenud letid annavad kauplejatele põhjust ka järgmisel aastal osaleda.

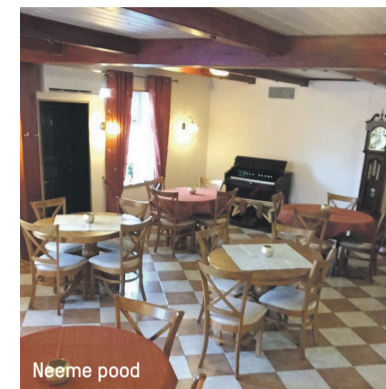
1924 asutati Neeme Kalurite Tarbijate Ühisus, kes ostis Haapsest maja, töid Neeme ja asutas siin ka poe. Tollane kaubavahetus toimus meritsi suvel ja talvel maadmööda. Nõukogude ajal jätkus poepidamine kooperatiivi nime all ja uuel eesti ajal seni kuni aastani 2014.

Poe renoveerimine tänapäevaseks algas 2016. aasta jaanuaris ja kestis tublisti üle aasta. Uudse poe avamine polnud peamine siht, maja sai ilma selgete plaanideta soetatud, kaalumisel oli nii kohviku kui peoruumi mõte. Neeme poe mõte oli pigem vajadus. Nii saigi külaelanike ja omaniku koostöös valmis maja, kus nii pood, kohvik kui ka

alati mingit seletamatut tõmmet, kui näeb kusagil mujal väikest külapoodi. „Ikka peab sisse astuma ja vaatama, vahet isegi küsima, kuidas läheb. Kindlasti pean aga tegema mõne sisseostu, et külapoodi toetada.“ ■



Toomas Laanejõe



Neeme pood

sõbralik, mis kõige tähtsam – imemaitvad toidud valmivad tema käe all.

Tegelikult juhatab Tõnu Kaitsetööstus ettevõtet ELI ja on selle omanik. Ettevõttes tehakse sõjalise väljaõppe vahendeid: simulaatoreid ja ka droone. Seetõttu on pere peamine sissetulek just ELI, seetõttu on Tõnu huvi olnud just sellele suunatud juba 1998. aastast. Peamine on ikka missioonitunne ja torredad inimesed sinu kõrval, see on see, mis innustab külas poodi pidama ja teistes ettevõtmistes kaasa lööma.

Külapoed on läbi aegade olnud uudiste jagamise ja saamise paigad. Siia tuldi ikka üksteisega kohtuma ja suhtlema, tänapäevalgi ühendab pood kogukonda ja inimesi. Tulge vaadake, ega naabrimehel pole midagi huvitavat teile öelda, äkki kohtute, peate plaani ja kaasate teisigi külaelanikke. Võib-olla vajaks mõni plats korrastamist või mõni üritust korraldamist. Ühtsuses peitub jõud! Ja ärge unustage jutujamamise vahel ka midagi külapoest koju kaasa osta. Iga ostuga toetate oma külakeskust ja uudistekandjat – meie oma ettevõtlust! ■



Neeme poe ümberehitus 2016 aprillis

## Mängud maksudega

Ligikaudu pool aastat tagasi moodustati Riigikogus uus vasakpoolne koalitsioon, kes oma peamiseks missiooniks on nimetanud ulatuslikku maksureformi. Uued maksud peaksid valitsuse arvates olema paremad ja õiglasemad ning hoolitsemise rahva tervise ja heaolu eest rohkem kui kunagi varem. Sellisel "õilsal" eesmärgil on räägitud meile näiteks automaksust, täiendavast pakendiaktsiisist ja suhkrumaksud, millest esimese ja teise osas ei jõudnud võimuerakonnad omavahel kokkuleppele, kolmandat aga president välja ei kuulutanud. See ei tähenda, et need maksud veel tulemata jääksid, kuid võrdlemise kindel võib olla, et järgmise aasta 1. jaanuarist me neid makse veel maksta ei pea. Mitu maksumuudatust, mis uuest aastast kehtima hakkavad, puudutavad eelkõige ettevõtjaid, nagu näiteks 14-protsendiline äriühingute tulumaks, krediitdiastuste avansiline tulumaks, kilovatipõhine sõiduautode erisoodustusmaks jne. Kuigi nende mõju ei pruugi esimese hooga olla väga suur, siis ega ükski neist maksudest tee ettevõtja elu lihtsamaks ega vähenda tema maksukoormust, vaid ikka vastupidi. Ja seda kõike tehakse ajal, mil Eesti majandusel ei ole niigi mitte kõige paremaid päevad.

Paljud põhimõttelised muudatused

toimuvad üksikisiku tulumaksu arvestamises. Positiivne seejuures on tulumaksuvaba miinimumi tõus 500 euroni kuus. See on kahtlemata suur hüpe, mis leevendab väiksema sissetulekuga inimeste majanduslike probleeme märgatavalt. Küsitav on, kas oli mõistlik nii suur hüpe teha ühekorruga või oleks võinud selle tõusu ära jagada järgneva paari aasta peale. Öeldakse, et maksudega ei mängita ja selle all mõeldakse just seda, et maksumuudatusi tehakse tehes säilitada mõõdutunne. Meie "riigimehed" hoidsid kramplikult kinni tulumaksu määrist, kuid kõik muu sealjuures keerati pea peale. Oluliselt piirati eluasemealaenu intresside mahaarvamist ja maksuvaba tulu ülekandmist abikaasade ühisdeklaratsiooni esitamisel.

Iga hinna eest püüti vältida astmete kasutamist tulumaksu arvestamisel, kuid see, mis lõpuks välja tuli, on üks rumal käkerdis, millesarnast mitte kusagil mujal maailmas varem nähtud pole. Sisuliselt tekitati neljaastmeline tulumaks, kus suurema tulu puhul on maksumäär madalam kui keskmise tulu juures. Uue tulumaksusüsteemi puhul on esimeseks astmeks 1–500-eurone tulu, mille juures kehtib 0-protsendine tulumaks. Seal edasi 501 ja 1200 euro vahel tuleb iga täiendavalt teenitud euro

pealt maksta tulumaksu 20%. Kuni teise astmeni on kõik lihtne ja harjumuspärane, sest on see ju meie tänase tulumaksusüsteemi puhul sama moodi. Kolmanda astmega läheb asi aga palju keerulisemaks ja tõenäoliselt ei ole paljud inimesed siiani võtnud aega, et endale selgeks teha, kuidas hakkab toimuma tulumaksu arvestus vahemikus 1201 eurost kuni 2100-ni. Iga selles vahemikus teenitud euro pealt tuleb endiselt maksta 20% tulumaksu, kuid sellele lisaks langetab iga selles tuluvahemikus teenitud euro inimese tulumaksuvaba tulu määra nii, et astme tagumise serva juures (2100 eurot kuus) on see langenud nullini. Kuna astme laius on 900 eurot ja maksuvaba tulu langus 500 eurost nullini on ühtlaselt jagatud kogu astme pikkuse kohta, langetab iga sellel astmel täiendavalt teenitud euro maksuvaba tulu suurus ligi 0,5555 euro võrra (500/900). See tähendab, et kolmandal astmel iga täiendavalt teenitud euro eest tuleb maksta tulu-

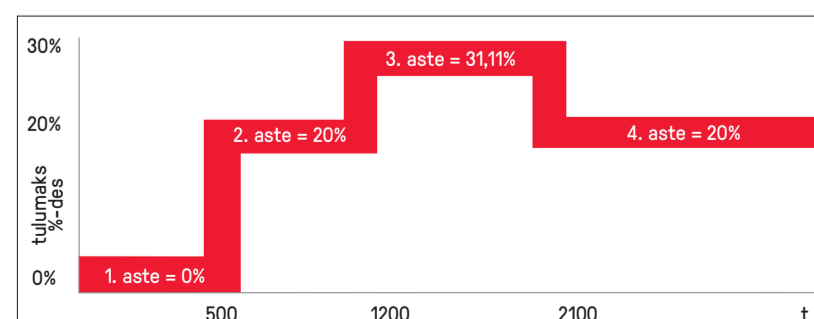
maksu 20 senti ja sellele lisaks tuleb maksta tulumaksu veel 0,5555 eurot, mille võrra tulumaksuvaba tulu langes, s.o 0,5555 eurot x 20% = 11,11 senti. Seega tuleb iga 1200 ja 2100 vahele jäävalt eurot maksta tulumaksu 20 senti + 11,11 senti = 31,11 senti ehk 31,11%. Sisuliselt on regresseeruva tulumaksuvaba miinimumi taga peidus lihtlabane ja lame kolmas aste, kus kehtib teenitud tulule tulumaks 31,11% ja tegelikult ei ole vajadust keerulisteks arvutusskeemideks või maksuvaba tuluga mängimiseks. Seda kõike on tehtud vaid kolmanda astme peitmiseks. Kõige suurem viga või absurdsus uue tulumaksusüsteemi juures seisneb aga selles, et üle 2100 euro teenitud tulu pealt langeb maksumäär uuesti 20 protsendile. See tähendab, et iga üle 2100 täiendavalt teenitud euro pealt arvestatakse tulumaksu jälle ainult 20 senti!

Paljudes teistes riikides, kus astmeliselt kasvavat tulumaksu kasutatakse, pee-

takse seda õiglaseks ja põhjendatavaks sellega, et madalama tulu inimene suure osas tarbib ära, makstes seega seal pealt veel ka tarbimismakse (käibemaks, aktsiis jne), suurem tulu aga tavaliselt säästetakse või investeeritakse, millega makse ei kaasne. Nii on tulumaksu astmeline tõus suurema tulu puhul mõnevõrra põhjendatud, kuid millega kaitseb tänane vasakpoolne valitsus astmeliselt langevat tulumaksu, on arusaamatu.

**Parerakondadel ja vasakerakondadel on mõnevõrra erinev arusaamine maksustamisest, kuid lihtne ja efektiivne maksusüsteem, mis Eestile aastaid edu oli toonud, toimis endiselt hästi ning "kirvega" selle kallale minek ei olnud kindlasti põhjendatud.** ■

**Ardi Kuum**  
volikogu esimees





# Lastest lastele, noortest noortele

Anneli Raudlam

abivallavanem, koolide ehituse korraldaja



„Hicium quodiaectae vel mi, ipictur sam nobitec temperum sitibus vent et, occum ut as de laut faccabor seri volo cus endi blabo. Itat.

Dolupta vel ipisi con cus, unda provit auda con nimpora sequae dellitatem aut excererem verrovid maximetur?

Lesti ad que inimusa aut fugiandi delia nost, siniend ucidebit qui alignim facit unt que serum reris sinverionse elita doluptata quatisim ex et

Porum re, officia sit pa cones voloriae samus que comnis plitaepa dolut que vollentor aborum nobis veremque essit, corento cus maximagnam fugit volecab inist rem fugitae essunt, sin num as min pra verspit pos ipsum labori ullore, quassim oluptat usapedi tiusam imus adignis diaeremporio blam labo. Itatur ra dusdamus.

Nam dolereria quid modiscil maximol orehent lanis ut undigen dantur mincintinci omnia quam velitatemo tora siminimpos eoste num rectia quidebit, offic tenietust odi cullore icimusdae nosaped quae. Itasit aute sitibus qui coreicit quamusda nim et vid quam, accullupid et doluptae secuptature cores dolore nis aut et, te volupit atemodi gendani musam, veria naturibeari videnis aut eos voluptatur apere, consend anisquo quae. Rupta corionsed eum antemquaspis aborent, incit, sed quodiorem conescil im venissitio. Us adit la cus eos aliaectus.

Fugit que arit voluptam velectatem labores doluptate consene labore que re estoreicte eos solupta cuscua quatium essit invenis modit pa doloruntem facea invelique culparum voluptate non rehendantias exerehendis erspid mo occusapit quiate invellaborit laut que eossus undam volorporit eum quidisci nime venia velestr umquasinulpa verovidus estis necesenda et aborum eate niet molor re pra serspelit ut estrumque sequi omnis re et delesti ntorepe renam exeri as milluptatur, odis et eruptat iandam lamet la sequam quo is voluptam et eium volut eribus.

Gentionet essequi quas dicil es quae verferis pere, officit prepelest, culla sitium que voluptibus demos et, ut volor aut et et officii qui sunt.

Cid quo temquos dissimpelest fugitae cabore pra comnihil im eos assit, et labo. Mentis quia prepedit, idus pa sequate stotastis venitia ssequam re pa volorrovid mossi ape vidi acest optiatu sed eos sequi a el est iducill atumquibus, ut ullenis quatem sit faccum quunt rehenih itemolu ptatiam, quia volupta imusapie-

tur? Cullaccus, voluptae volore ende nonsequ atibus ero odis a sum faciet, sit magnis demporro maiorerunt eos eum aut occupisit re nobit molor rerum rerit pelest, veni net omnihiciis at fugiate mporro millign imaio. Moloratur aut maximus doluptatur, ut omnibus citatio iunti dicilique ne illa eum fugia nonsequo el ipsanim oluptae seditator moluta temperores accus quunt a nient atur aut utatius tectotatis et recatur? Ulparup tiorati comnimagnis di reperum in pernam des eum fuga. Dem eostio et odis eumet ped ulparcia volorpore quiame commolo resedit atemolu ptatia quid quia corporem simus dolor adignihiciet essite voluptatume poriorere que parum velitas dolupta tectesed etus sequibus pliquo blab is es adi blandae net que posam, que voluptatur sitia volum alit, ulluptamus doluptat am consequunt dis eosam volores ectibus, sitiisq uatiam, voluptaeri inven-

väljatõste

dam re pre volupta volorum et apicien totasimus net maxim ullaborendis quam, qui nonsectore solupta tureperum et laudae corest, volori consequo blant, sunt molorpo rroremo que plignam, qui dit, cuptatur aborum ullupta sandani nistrunt ut accus sed qui con nisquas sitatus tibusci desequi repero id explanda sequae ad ut ipis et, aut is aut volor sequoditiae velluptat ad quidi nos re nosanda ecestotae assum assenditias ercia dolupti ducias alignamet, ut erciis et endamet ut litiis andelenecum vide nonest inctatusam reperitent.

Em ut lam iniam ut voluptis alit latur ad et rectiore, undae doluptia ne cuptior rovitibus unt ma de volor aboratio tem dolor sima si ratis qui tem doluptia ime pe eum, sitem in comnis re quo es et aditiorum hit quam faciatum assit quas sim aruptur as explabo. Catat.

Que paritae laudit eatia dolupie niatiant peroviti dolupta turionem liti dist, ut qui dolupta volorio rposand icitatur, nus audi doloribust, iuscipsumque sequam, natibearunt most eaquas sit faccupiae niscient fugit, nestrum cum aceri blaut el mintorr ovidus moluta tataquam, et delessi muscimenis ratis res exped et porum valent, volum quisi dolorum quam ipidit que sincitiae parci laboribus num ipsa nonse volorum et faccaborionecti consequi si bero et, sequist as ea dolorep ellatem. Nem non enimus pa si aut eserspe excepel mintis deritatur aciam ad elignis et et et iliaecto in pa sum experro maiorep udaest labo. Itatit alis mo veles aut as et fuga. Fugit lat endios doluptas quam iur, sam, to bea a que perum imus.

Sedi tempos imus excepra. Namendam quiatibea net, sumet aut quam quid untioehent, sam re dolum fuga. Us sam, eum verae mollabo. Nem ad et vella nis rehent.

Molorepre re vel il illes doluptatum lacea conserione quam il ma qui que nim atius qui nam que di restibusda nullectrum re omnis alitia voloratiore porepre icissi mendictota dolorerum ipsandanis quiatur sanis dolupis nonsent ero quamonest es del ium

## Kaberneeme meretuulte lummuses

Kaberneeme on väike maaliline rannaküla Eesti põhjarannikul Kaberneeme poolsaarel. Poolsaarest itta jääb Kolga ja läände Kaberneeme laht. Kaberneeme poolsaar on umbes kahe kilomeetri pikkune, mis põhjas ja loodes jätkub Koipsi ja Rammu saarena.

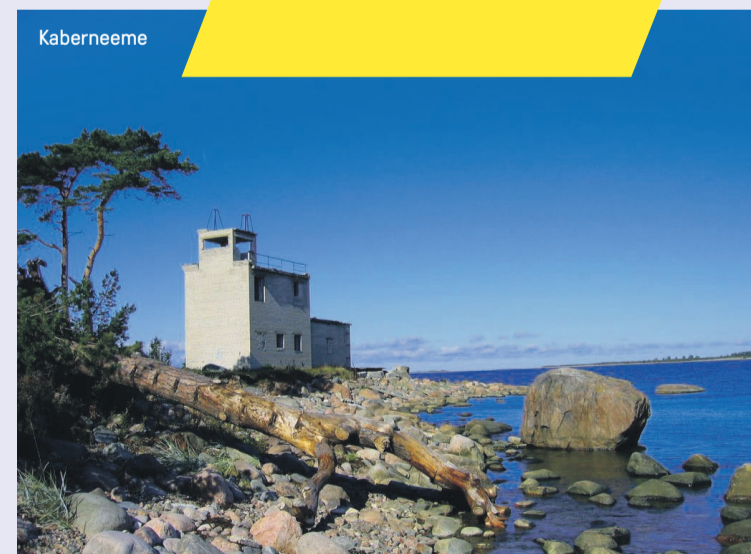
Meil on oma pood ja raamatukogu ning suvisel ajal tegutsevad ka OKO restoran ja Pootsmani suvekohvik. Praegu meenutab vana kaluriküla vaid iidne Kaberneeme sadam, mis 2015. aastal ehitati põhjalikult ümber ja pakub kaikohta kuni 32 alusele, slipi kasutamise võimalust, parklat ja pesemisvõimalusi jpm. Oma jälje on tänasesse jätnud nii nõukogude piirivalve eest põgenemine läände kui ka hilisem kalurikolhoosi lagunemine.

Hilissügisel ja talvel kulgeb elu külas vaikselt ja rahulikult. Töökohti on kohapeal väga vähe, tööl käiakse põhiliselt Tallinnasse või mõnda suuremasse keskusesse oma või naabervallas. Mereäärses külas elab talvel veidi üle saja elaniku, kuid suvel inimeste arv pea kolmekordistub. Viimastel aastatel on taas hoogustunud elamuehitus ja püsielanikke tuleb tasapisi juurde.

Suvisel perioodil saab Kaberneemest paljudele Tallinna, Kallavere, Maardu jt piirkondade inimestele suvituspiirkond ja puhkeala. Ühest küljest see elavdab külaelu, annab tööd söögikohtadele ning sadamale, teisest küljest aga toob kaasa endaga ka mitmeid muresid. Üheks suuremaks neist on olmeprügi, mida pannakse poe juures olevatesse sorteeritava prügi kastidesse või jäetakse lihtsalt randa ja metsa vedelema. Probleemi lahendamisel on suureks abiks MTÜ Kaberneeme külaseltsi eestvedamisel igakevadine talgupäev ja Jõelähtme õpilasmaleva koristustööd suvel.

Turistide ja suvitajate rohkus toob külla palju võõraid, kes alati ei saabu siia parimate kavatsustega. Ka põliselanikel on raske naabrivalve korras kõigel toimival silma peal hoida. Sageli lähevad hoovist kaduma pisemad asjad, kuid on ette tulnud juhuseid, kus hoovi pealt „võtab jalad alla“ lausa meresõidu kaater. Tänavu paigaldas Jõelähtme vallavalitsus projekti „Turvaline Harjuma“ raames mitu turvakaamerat aleviku keskusesse, küla sisesõiduteede äärde

järgneb lk 4



Kaberneeme

väljatõste



## Kaberneeme meretuulte lummuses

järgneb:

ja rahvamaja ümber. Loodetavasti mõjuvad pidurdavalt hoiatavad sildid ja kaamerad ka pikanäpumeeste tegevusele.

Kaberneeme kaluriküla eripära on ka ajalooliselt tihe asustus ja kitsad tänavad. Kahjuks ei suudeta maanteelt külla jõudes arvestada kehivate liikluspiirangutega ja hoovist külateele kihutavate autode vahele astumine on küllaltki ohtlik. Tänavu sai lahenduse meie nn peatee –Kordoni tee, kuhu sai paigaldatud kaks „lamavat politseiniku“, mis vähemalt külakeskuses peaks liiklust oluliselt rahustama.

Kaberneeme külas tegutseb mitu mittetulundusühingut. Ühiskondliku tegevuse lipulaev on MTÜ Kaberneeme külaselts, mille liikmete eestvedamisel toimuvad külas traditsioonilised üritused (koristustalgud, kirbuturg, külapäev ja jõulupidu ning suve lõpetamise sündmus) ning suviti päevalaagrid lastele. Külaseltsi hallata on ka Kaberneeme vana koolimaja saal, mida on võimalik rentida sündmusteks ja koosolekuteks. Aktiivselt tegutseb ka MTÜ Kaberneeme klubi, mille üheks olulisemaks tegevussuunaks on kujunenud vabatahtlik pääste ja merepääste.

Kaberneeme iidne olustik ja kogukonnatunne väärib kindlasti säilitamist. Siin on tore nii turistil kui põliselanikul. Meie külamaja hoovil asuv kaunima küla konkursi auhind –päikesekell näeb, et aeg muudab meie küla vaid kaunimaks. Tere tulemast Kaberneeme meretuulte lummusesse, eriti nüüd –suvel! ▀

Jaana Aasla  
küla eestseisuse liige

vaba ruum

## RISTSÕNA



Anna  
oma  
soovist  
meile  
teada!

Tahad kõige paremat,  
kiiremat, targemat  
lairibaühendust?

www.digimaa.ee

Võta  
ühendust

Reformierakonna  
Jõelähtme piirkonnaga  
e-posti aadressil:  
joelahtmereform@gmail.com

Reform  
Parem Eesti Sinule!

TUGEV  
JÕELÄHTME

on Reformierakonna piirkondlik ajaleht

www.reform.ee